

CONTE

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 29ης Νοεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-221/99,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Giudice di pace di Genova (Ιταλία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Giuseppe Conte

και

Stefania Rossi,

η έκδοση προδικαστικής απόφασης ως προς την ερμηνεία των άρθρων 5 και 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρων 10 ΕΚ και 81 ΕΚ),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. von Bahr, πρόεδρο του τέταρτου τμήματος, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, D. A. O. Edward, A. La Pergola, M. Wathelet (εισηγητή) και C. W. A. Timmermans, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger

γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- ο G. Conte, εκπροσωπούμενος από τους B. Della Barile και S. Cavanna, avvocati,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον U. Leanza, επικουρούμενο από τον L. Daniele, avvocato,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την L. Pignataro,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του G. Conte, εκπροσωπούμενου από τον S. Cavanna, της Ιταλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον G. Aiello, avvocato dello Stato, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από την L. Pignataro, κατά τη συνεδρίαση της 11ης Ιανουαρίου 2001,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Ιουλίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με διάταξη της 6ης Μαΐου 1999, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Ιουνίου 1999, ο Giudice di pace di Genova υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 5 και 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρων 10 ΕΚ και 81 ΕΚ).
- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν κατά την εκδίκαση διαφοράς μεταξύ του G. Conte και της S. Rossi, αρχιτέκτονα, σχετικά με την εκκαθάριση της αμοιβής της.

Νομικό πλαίσιο

- 3 Η ιταλική ρύθμιση προβλέπει κατώτατες αμοιβές για τις παροχές υπηρεσιών των μηχανικών και των αρχιτεκτόνων.
- 4 Αρχικά οι αμοιβές αυτές είχαν καθορισθεί από τον νομοθέτη. Συγκεκριμένα, το άρθρο 2 του πίνακα που αποτελούσε παράρτημα του νόμου 143, της 2ας Μαρτίου 1949, για την έγκριση των επαγγελματικών αμοιβών των μηχανικών και των αρχιτεκτόνων [GURI (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ιταλίας), αριθ. φύλλου 90, της 19ης Απριλίου 1949, σ. 3, στο εξής: νόμος 143/49], πρόβλεπε τέσσερις κατηγορίες αμοιβών, οι οποίες καθορίζονταν: 1) βάσει ποσοστού, δηλαδή σε συνάρτηση με την

αξία του έργου, 2) βάσει της ποσότητας, δηλαδή σε συνάρτηση με την αξία της μονάδας μετρήσεως, 3) βάσει του χρόνου, δηλαδή σε συνάρτηση με τον χρόνο που αφιερώνει ο επαγγελματίας και 4) κατ' απόλυτη κρίση, για τον καθορισμό των ποσίων δηλαδή ο επαγγελματίας ήταν απόλυτα ελεύθερος.

- 5 Το άρθρο 5 του συνημμένου στον νόμο 143/49 πίνακα, το οποίο έχει ιδιαίτερη σημασία για την υπόθεση της κύριας δίκης, απαριθμεί τις παροχές για τις οποίες η αμοιβή μπορεί να καθορίζεται κατά την κρίση του επαγγελματία.
- 6 Στη συνέχεια, ο νόμος 143, της 4ης Μαρτίου 1958 (GURI, αριθ. φύλλου 65, της 15ης Μαρτίου 1958, σ. 1101), προέβλεπε ότι οι αμοιβές των μηχανικών και των αρχιτεκτόνων και τα κριτήρια αποδόσεως των δαπανών θα καθορίζονταν με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Δημοσίων Έργων, κατόπιν προτάσεως των εθνικών συμβουλίων των συλλόγων μηχανικών και αρχιτεκτόνων. Εντούτοις, οι αμοιβές που καθορίζονται κατά τη νέα αυτή διαδικασία δεν ισχύουν για τις παροχές υπηρεσιών τις οποίες αφορά το άρθρο 5 του συνημμένου στον νόμο 143/49 πίνακα. Για τις παροχές αυτές, δηλαδή, οι αρχιτέκτονες εξακολουθούν να έχουν πλήρη διακριτική ευχέρεια κατά τον καθορισμό της αμοιβής τους.
- 7 Το μόνο άρθρο του νόμου 340, της 5ης Μαΐου 1976, που επιβάλλει απαγόρευση αποκλίσεως από τα κατώτατα όρια των επαγγελματιών αμοιβών των μηχανικών και αρχιτεκτόνων (GURI, αριθ. φύλλου 144, της 3ης Ιουνίου 1976, σ. 4253), ορίζει ότι τα κατώτατα όρια αμοιβών έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, αλλά τα όρια αυτά δεν ισχύουν βέβαια για τις αμοιβές που καθορίζουν οι εν λόγω επαγγελματίες κατ' απόλυτη κρίση.
- 8 Ο συνημμένος στον νόμο 143/49 πίνακας αμοιβών έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα με αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από κοινού από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και τον Υπουργό Δημοσίων Έργων.

- 9 Όσον αφορά τη ρύθμιση περί του εθνικού συμβουλίου του συλλόγου αρχιτεκτόνων, το άρθρο 5 του νόμου 1395, της 24ης Ιουνίου 1923 (GURI, αριθ. φύλλου 157, της 5ης Ιουλίου 1923, σ. 5193), προβλέπει ότι οι εγγεγραμμένοι στον σύλλογο αρχιτέκτονες εκλέγουν το συμβούλιο του συλλόγου. Έργο του συμβουλίου αυτού είναι, μεταξύ άλλων, να παρέχει, εφόσον του ζητηθεί, τη γνώμη του επί επαγγελματικών διαφορών και επί της εκκαθαρίσεως αμοιβών και δαπανών.
- 10 Σε σχέση με την υπόθεση της κύριας δίκης πρέπει να ληφθούν επίσης υπόψη οι διατάξεις του ιταλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (στο εξής: ΚΠολΔ), και ιδίως τα άρθρα 633 επ., τα οποία αφορούν την «procedimento d'ingiunzione» (διαδικασία εκδόσεως διαταγής πληρωμής). Η συνοπτική αυτή διαδικασία δίδει στον δανειστή τη δυνατότητα να αποκτήσει εκτελεστό τίτλο έναντι του οφειλέτη, κατόπιν υποβολής αιτήσεως που αρχικά δεν κοινοποιείται στον αντίδικο.
- 11 Κατά το άρθρο 641 του ΚΠολΔ, ο δανειστής μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο, επισυνάπτοντας στην αίτησή του όλα τα σχετικά δικαιολογητικά, να εκδώσει κατά του οφειλέτη διαταγή πληρωμής του αιτούμενου ποσού ή παραδόσεως των εμπορευμάτων εντός ορισμένης προθεσμίας, η οποία ανέρχεται κατ' αρχήν σε 40 ημέρες.
- 12 Αν η απαίτηση αφορά αμοιβές, τέλη ή επιστροφές που αξιώνουν ελεύθεροι επαγγελματίες, η αίτηση διαταγής πληρωμής πρέπει να συνοδεύεται από το δελτίο παροχής υπηρεσιών του αιτούντος. Κατά το άρθρο 636 του ΚΠολΔ, το δελτίο αυτό πρέπει να είναι υπογεγραμμένο από τον αιτούντα και να συνοδεύεται από τη γνώμη του αρμόδιου επαγγελματικού συλλόγου. Η γνώμη αυτή δεν είναι αναγκαία, αν το ποσό των δαπανών και αμοιβών καθορίζεται βάσει των υποχρεωτικών πινάκων.
- 13 Τα άρθρα 636 του ΚΠολΔ και 5 του νόμου 1395 δεν προσδιορίζουν ούτε τα κριτήρια ούτε τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τον αρμόδιο επαγγελματικό σύλλογο για την έκδοση της γνώμης του.

- 14 Δυνάμει του άρθρου 636, τρίτο εδάφιο, του ΚΠολΔ, το δικαστήριο οφείλει, αν δεν απορρίψει την αίτηση λόγω ελλιπούς αιτιολογίας βάσει του άρθρου 640 του ΚΠολΔ, να δεχθεί τη γνώμη του επαγγελματικού συλλόγου, όσον αφορά τα αιτούμενα ποσά, έχοντας απλώς τη δυνατότητα διορθώσεως των λανθασμένων στοιχείων.
- 15 Κατά το άρθρο 643, δεύτερο εδάφιο, του ΚΠολΔ, στον καθού επιδίδονται αντίγραφο της διαταγής πληρωμής και αντίγραφο της αιτήσεως. Κατά το τρίτο εδάφιο του ανωτέρω άρθρου, με τη διπλή αυτή επίδοση επέρχεται η εκκρεμοδικία. Κατόπιν της επιδόσεως αυτής ο καθού μπορεί να ασκήσει ανακοπή μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που του έχει ταχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 641 του ΚΠολΔ, για την εκούσια συμμόρφωσή του. Το άρθρο 645 του ΚΠολΔ προβέπει ότι, αν ο οφειλέτης ασκήσει ανακοπή εντός της προθεσμίας αυτής, εφαρμόζεται η συνήθης διαδικασία που προβλέπει το αστικό δικονομικό δίκαιο. Σε αντίθετη περίπτωση, το δικαστήριο κηρύσσει τη διαταγή εκτελεστή έναντι του οφειλέτη.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 16 Στις 30 Οκτωβρίου 1998 ο Giudice di Pace di Genova εξέδωσε κατά του G. Conte διαταγή πληρωμής για την καταβολή ποσού 2 550 000 ιταλικών λιρών (ITL) στην αρχιτέκτονα S. Rossi. Η S. Rossi είχε προσφύγει στο δικαστήριο αυτό για τον λόγο ότι είχε παράσχει επαγγελματικής φύσεως υπηρεσίες στον G. Conte, ο οποίος δεν της είχε καταβάλει την αμοιβή της, την οποία είχε καθορίσει η ίδια σύμφωνα με το άρθρο 5 του συνημμένου στον νόμο 143/49 πίνακα. Η S. Rossi είχε επισυνάψει στην αίτησή της το δελτίο παροχής υπηρεσιών της, καθώς και το σχετικό εκκαθαριστικό σημείωμα του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου αρχιτεκτόνων της Γένουας.
- 17 Με δικόγραφο της 18ης Δεκεμβρίου 1998, ο G. Conte άσκησε ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής, με την οποία αμφισβήτησε επί της ουσίας το βάσιμο της απαίτησής της S. Rossi και προέβαλε προκαταρκτικώς ένσταση ακυρότητας της εν λόγω

διαταγής. Κατά τον G. Conte, το εκκαθαριστικό σημείωμα του διοικητικού συμβουλίου του επαγγελματικού συλλόγου, το οποίο αποτελούσε παράρτημα της αιτήσεως εκδόσεως διαταγής πληρωμής κατά το άρθρο 636 του ΚΠολΔ, αποτελεί απόφαση «ενώσεως επιχειρήσεων» αντίθετη προς το άρθρο 85 της Συνθήκης.

18 Ο Giudice di pace di Genova, κρίνοντας ότι η ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 5 και 85 της Συνθήκης είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

«1) Καλύπτει η έννοια της “επιχειρήσεως”, όπως έχει διαμορφωθεί με τις αποφάσεις της Επιτροπής και τη νομολογία του Δικαστηρίου, τους ασκούντες την επαγγελματική δραστηριότητα του αρχιτέκτονα; Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως: πρέπει οι επαγγελματικοί σύλλογοι των αρχιτεκτόνων να θεωρούνται ως “ενώσεις επιχειρήσεων” υπό την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης;

2) Συμβιβάζεται με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 5 και 85 της Συνθήκης ΕΚ η εθνική διάταξη που περιορίζεται να προσδώσει ισχύ νόμου σε πίνακα αμοιβών που έχει καταρτιστεί και εγκριθεί από τα εθνικά συμβούλια των συλλόγων μηχανικών και αρχιτεκτόνων, εφόσον:

α) η τελική απόφαση των δημοσίων αρχών έχει κατ’ ουσία τον χαρακτήρα επιβεβαιωτικής πράξεως της βουλήσεως που έχουν εκφράσει ελεύθερα τα εθνικά συμβούλια των ενδιαφερόμενων επαγγελματικών συλλόγων ή

β) οι τελικές αποφάσεις των δημοσίων αρχών απονέμουν κατ’ ουσία στα μέλη των ενδιαφερομένων συλλόγων την εξουσία να καθορίζουν τις αμοιβές κατά την κρίση τους, και μάλιστα μετά την παροχή των επαγγελματικών υπηρεσιών που τους έχουν ζητηθεί, ή

- γ) οι τελικές αποφάσεις των δημοσίων αρχών δεν αναφέρουν κανένα κριτήριο δημοσίου συμφέροντος ούτε ανώτατα ή κατώτατα όρια εντός των οποίων πρέπει να κινείται η αμοιβή την οποία καθορίζει κατά την κρίση του ο επαγγελματίας ή
- δ) οι τελικές αποφάσεις των δημοσίων αρχών δεν προβλέπουν την υποχρέωση των επαγγελματιών να γνωστοποιούν εκ των προτέρων και/ή να δημοσιοποιούν καθ' οιονδήποτε τρόπο τους πίνακες αμοιβών που προτίθενται να εφαρμόσουν για τις παροχές υπηρεσιών τους;
- 3) Συμβιβάζεται με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 5 και 85 της Συνθήκης η εθνική ρύθμιση η οποία, χωρίς να προβλέπει την τήρηση κριτηρίων δημοσίου συμφέροντος, απονέμει σε επιτροπή αμοιβών, η οποία έχει συσταθεί στο πλαίσιο του διοικητικού συμβουλίου του επαγγελματικού συλλόγου και αποτελείται μόνον από μέλη του συλλόγου αυτού, την εξουσία εκδόσεως κατά διακριτική ευχέρεια αποφάσεως περί εκκαθαρίσεως της αμοιβής, η οποία έχει επίσης επιβιβαιωτικό χαρακτήρα της αμοιβής που έχει καθορίσει κατά την κρίση του το μέλος του επαγγελματικού συλλόγου, εφόσον η απόφαση αυτή είναι δεσμευτική για το δικαστήριο, το οποίο υποχρεούται να εκδώσει διαταγή πληρωμής σύμφωνα με την απόφαση περί εκκαθαρίσεως που έχει λάβει το διοικητικό συμβούλιο αυτό;»

Προκαταρκτική παρατήρηση

- ¹⁹ Επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι, κατά πάγια νομολογία του Corte suprema di cassazione της Ιταλίας, η γνώμη του αρμόδιου επαγγελματικού συλλόγου είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο μόνον κατά την πρώτη φάση της διαδικασίας της

διαταγής πληρωμής, κατά την οποία δεν υπάρχει αντίδικος. Αντίθετα, η γνώμη αυτή χάνει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της, όταν ο οφειλέτης ασκεί ανακοπή, με την οποία προσβάλλει το υποστατό και το ύψος της απαιτήσεως που ισχυρίζεται ότι έχει ο επαγγελματίας σχετικά με την αμοιβή του (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις υπ' αριθ. 1276, της 8ης Απριλίου 1975· 2775, της 12ης Ιουλίου 1975· 7504, της 24ης Αυγούστου 1994· 9514, της 30ής Οκτωβρίου 1996· και 3972, της 7ης Μαΐου 1997).

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 20 Το τρίτο ερώτημα, το οποίο πρέπει να είναι το πρώτο στο οποίο θα δοθεί απάντηση, έχει συνεπώς την έννοια ότι αφορά το ζήτημα κατά πόσον αντιβαίνει στα άρθρα 5 και 85 της Συνθήκης η εθνική ρύθμιση η οποία, στο πλαίσιο μιας συνοπτικής διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής που έχει ως αντικείμενο την καταβολή της αμοιβής αρχιτέκτονα, ο οποίος είναι μέλος επαγγελματικού συλλόγου, επιβάλλει στο εθνικό δικαστήριο να συμμορφωθεί προς τη γνώμη που έχει εκδώσει ο σύλλογος αυτός ως προς την εκκαθάριση της εν λόγω αμοιβής, εφόσον η γνώμη αυτή χάνει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της, όταν ο οφειλέτης κινεί διαδικασία που διεξάγεται κατ' αντιδικία.
- 21 Ο οφειλέτης κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση εκδόσεως διαταγής πληρωμής μπορεί να προβάλει αντιρρήσεις κατά της εν λόγω γνώμης κατά τη μεταγενέστερη διαδικασία, η οποία διεξάγεται κατ' αντιδικία και την οποία μπορεί να κινήσει μόνο ο ίδιος ο οφειλέτης (βλ. συναφώς το άρθρο 645 του ΚΠολΔ και την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1995, C-474/93, Hengst Import, Συλλογή 1995, σ. I-2113, σκέψη 15, η οποία αφορούσε τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις). Κατά συνέπεια, η γνώμη αυτή δεν μπορεί να αποτελεί απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων, ικανή να περιορίσει ή να νοθεύσει αφ' εαυτής τον ανταγωνισμό, υπό την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης.

- 22 Το ότι δεν επηρεάζεται ο ανταγωνισμός προκύπτει επίσης από το γεγονός ότι η γνώμη που εκδίδει ο επαγγελματικός σύλλογος αφορά μεμονωμένες παροχές υπηρεσιών, τις οποίες εκτίμησε κατά την κρίση του ο συγκεκριμένος επαγγελματίας.
- 23 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν αντιβαίνει στα άρθρα 5 και 85 της Συνθήκης η εθνική ρύθμιση η οποία, στο πλαίσιο μιας συνοπτικής διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής που έχει ως αντικείμενο την καταβολή της αμοιβής αρχιτέκτονα, ο οποίος είναι μέλος επαγγελματικού συλλόγου, επιβάλλει στο εθνικό δικαστήριο να συμμορφωθεί προς τη γνώμη που έχει εκδώσει ο σύλλογος αυτός ως προς την εκκαθάριση της εν λόγω αμοιβής, εφόσον η γνώμη αυτή χάνει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της, όταν ο οφειλέτης κινεί διαδικασία που διεξάγεται κατ' αντιδικία.

Επί του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος

- 24 Με το πρώτο ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσία αν οι αρχιτέκτονες αποτελούν επιχειρήσεις και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν οι επαγγελματικοί σύλλογοι των αρχιτεκτόνων αποτελούν «ενώσεις επιχειρήσεων» υπό την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 25 Με το δεύτερο ερώτημα, στοιχείο α', το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν για την κατάρτιση του δεσμευτικού πίνακα αμοιβών των αρχιτεκτόνων οι ιταλικές αρχές έχουν μεταβιβάσει τις εξουσίες τους στον αρμόδιο επαγγελματικό σύλλογο κατά παράβαση των άρθρων 5 και 85 της Συνθήκης.

- 26 Με το δεύτερο ερώτημα, στοιχεία β' έως δ', το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν αντιβαίνει στα άρθρα 5 και 85 της Συνθήκης η εθνική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι οι ασκούντες ορισμένο ελεύθερο επάγγελμα μπορούν να καθορίζουν ελεύθερα την αμοιβή τους για ορισμένες υπηρεσίες που παρέχουν.
- 27 Συναφώς αρκεί η διαπίστωση ότι για τις υπηρεσίες τις οποίες αφορά η κινηθείσα διαδικασία εκδόσεως διαταγής πληρωμής δεν ισχύει κανείς δεσμευτικός πίνακας αμοιβών και ότι, αν ληφθεί υπόψη η ελευθερία που έχει επομένως κάθε ελεύθερος επαγγελματίας ως προς τον καθορισμό της αμοιβής του, μια εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη δεν μπορεί να ευνοήσει τη σύναψη συμφωνιών που περιορίζουν τον ανταγωνισμό.
- 28 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, δεν χρειάζεται να εξεταστούν περαιτέρω ούτε το πρώτο ούτε το δεύτερο ερώτημα, στοιχείο α', ενώ στο δεύτερο ερώτημα, στοιχεία β' έως δ', πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν αντιβαίνει στα άρθρα 5 και 85 της Συνθήκης η εθνική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι οι ασκούντες ορισμένο ελεύθερο επάγγελμα μπορούν να καθορίζουν ελεύθερα την αμοιβή τους για ορισμένες υπηρεσίες που παρέχουν.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 29 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκλυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 6ης Μαΐου 1999 ο Giudice di pace di Genova, αποφαινεται:

- 1) Δεν αντιβαίνει στα άρθρα 5 και 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 10 ΕΚ και 81 ΕΚ) η εθνική ρύθμιση η οποία, στο πλαίσιο μιας συνοπτικής διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής που έχει ως αντικείμενο την καταβολή της αμοιβής αρχιτέκτονα, ο οποίος είναι μέλος επαγγελματικού συλλόγου, επιβάλλει στο εθνικό δικαστήριο να συμμορφωθεί προς τη γνώμη που έχει εκδώσει ο σύλλογος αυτός ως προς την εκκαθάριση της εν λόγω αμοιβής, εφόσον η γνώμη αυτή χάνει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της, όταν ο οφειλέτης κινεί διαδικασία που διεξάγεται κατ' αντιδικία.

- 2) Δεν αντιβαίνει στα άρθρα 5 και 85 της Συνθήκης η εθνική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι οι ασκούντες ορισμένο ελεύθερο επάγγελμα μπορούν να καθορίζουν ελεύθερα την αμοιβή τους για ορισμένες υπηρεσίες που παρέχουν.

von Bahr

Edward

La Pergola

Wathelet

Timmermans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 29 Νοεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass

P. Jann